

Warszawa, 9 grudnia 2020 r.

**Business Centre Club
Plac Żelaznej Bramy 10
00-136 Warszawa**

Dotyczy: projektu ustawy z 12 listopada 2020 r. dotyczącego ustawy o podatku od niektórych usług cyfrowych i Funduszu Technologii Cyfrowych przedstawionego przez Koalicyjny Klub Lewicy (Razem, SLD, Wiosna)

Szanowni Państwo,

Związek Pracodawców Branży Internetowej IAB Polska (dalej: **IAB Polska**) przedstawia swoje stanowisko w procesie konsultacji projektu ustawy o podatku od niektórych usług cyfrowych i Funduszu Technologii Cyfrowych (dalej: **Projekt**) przygotowanego przez Koalicyjny Klub Lewicy (Razem, SLD, Wiosna). W poniższym stanowisku IAB Polska podtrzymuje zgłaszane na wcześniejszym etapie uwagi, które nie zostały przez projektodawcę uwzględnione (również te, które zostały przyjęte, lecz nie uwzględnione), a także odnosi się do nowych rozwiązań, zaproponowanych w aktualnej opiniowanej wersji projektu. Już w tym miejscu należy jednak podkreślić, że przedstawiony projekt powinien zostać odrzucony w całości: nie dlatego, że brak jest potrzeby sprawiedliwego opodatkowania działalności gospodarczej w środowisku internetowym, lecz z uwagi na zaawansowane prace nad wprowadzeniem tego rodzaju podatku na forach międzynarodowych (Komisja Europejska) czy globalnych (OECD). Jedynie przyjęcie ponadnarodowej perspektywy pozwoli na wypracowanie skutecznych zasad działania w tej materii.

I. Uwagi wstępne - stanowisko w zakresie koncepcji jednostronnego wprowadzenia podatku cyfrowego na poziomie międzynarodowym

Członkowie IAB Polska dostrzegają i rozumieją potrzebę zmian zasad opodatkowania gospodarki cyfrowej i z nadzieją patrzą na prowadzone w ramach Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (dalej: OECD) prace, a także na zapowiedzi regulacji na poziomie wspólnotowym, o ile prace OECD nie zakończyłyby ostatecznym wypracowaniem wspólnego stanowiska. IAB Polska zdecydowanie

popiera działania ukierunkowane na osiągnięcie międzynarodowego konsensusu polegającego na przeprowadzeniu reformy międzynarodowego systemu podatkowego, tak aby sprostać wyzwaniom wynikającym z cyfryzacji gospodarki oraz doprowadzić do sprawiedliwego i efektywnego opodatkowania przedsiębiorstw gospodarki cyfrowej w państwie, w którym rzeczywiście osiągają dochody. Każda zmiana mająca na celu wyeliminowanie nierównych warunków prowadzenia działalności gospodarczej na bardzo konkurencyjnym rynku usług cyfrowych zasługuje na wsparcie.

Mając na uwadze widoczne postępy prac na poziomie OECD w sprawie kluczowych kwestii dotyczących opodatkowania gospodarki cyfrowej, w szczególności skutkujące opublikowaniem 14 października b.r. raportów dotyczących tzw. Filaru I¹ oraz Filaru II² IAB Polska wyraża przekonanie, że pozostanie przez Polskę przy działaniach na poziomie międzynarodowym będzie najefektywniejszym rozwiązaniem.

IAB Polska wskazuje, że tylko regulacje na poziomie globalnym będą rozwiązaniem skutecznym, bezpiecznym dla gospodarek poszczególnych państw i proporcjonalnym. Do tego czasu jesteśmy przeciwni wprowadzaniu rozwiązań na poziomie krajowym, m.in. z uwagi na ryzyko wprowadzania przez Stany Zjednoczone działań odwetowych. Niedawne doświadczenia Francji związane z próbą wprowadzenia podatku cyfrowego pokazują, iż ryzyko takie jest całkowicie realne.

Dlatego też, w naszej ocenie tak istotnym jest, aby państwa OECD doszły do konsensusu pozwalającego na wprowadzenie kluczowych zmian prawnych na poziomie międzynarodowym. Tylko takie rozwiązania będą stanowiły sprawiedliwą, efektywną i skuteczną odpowiedź na wyzwania wynikające z cyfryzacji gospodarki (w odróżnieniu do podatków cyfrowych wprowadzanych przez poszczególne państwa).

Warto też mieć na uwadze, że Komisja Europejska zapowiedziała podjęcie działań celem wprowadzenia podatku cyfrowego w przypadku gdyby prace OECD w tym obszarze zakończyły się w 2020 r. niepowodzeniem. Jednolity podatek cyfrowy uzgodniony i wdrożony na poziomie unijnym byłby z pewnością korzystniejszym i bardziej skutecznym rozwiązaniem niż podatek krajowy.

W świetle powyższego, wprowadzenie rozwiązania, które z założenia miałoby mieć charakter wyłącznie tymczasowy wydaje się wadliwe, a z perspektywy firm, na które

¹ Tax Challenges Arising from Digitalisation – Report on Pillar One Blueprint, <https://www.oecd.org/tax/beps/tax-challenges-arising-from-digitalisation-report-on-pillar-one-blueprint-beba0634-en.htm>

² Tax Challenges Arising from Digitalisation – Report on Pillar Two Blueprint, <https://www.oecd.org/tax/beps/tax-challenges-arising-from-digitalisation-report-on-pillar-two-blueprint-abb4c3d1-en.htm>

zostałyby nałożone dodatkowe obowiązki, nawet wyłącznie informacyjne, rozwiązanie to stanowi nadmierne i nieuzasadnione obciążenie administracyjne.

Wprowadzenie zmian w opodatkowaniu gospodarki cyfrowej nie powinno stanowić przeszkody dla wzrostu i innowacji w europejskim sektorze cyfrowym, który już obecnie znajduje się pod silną presją fiskalną i regulacyjną. Jest to szczególnie istotne również w kontekście aktualnej sytuacji związanej ze światową pandemią COVID-19, która jasno ukazała znaczenie cyfryzacji dla możliwości zachowania ciągłości prowadzenia działalności, w szczególności świadczenia usług pomimo drastycznych ograniczeń związanych z tzw. *lockdownem*. Utrudnianie i ograniczanie rozwoju tak ważnego sektora gospodarki w obecnej sytuacji wydaje się szkodliwe.

Niezbędne jest tym samym zapewnienie, aby planowane zmiany w prawie przewidywały stosowne zabezpieczenia lub mechanizmy ulg podatkowych dla uniknięcia dodatkowych nadmiernych obciążeń podatkowych lub podwójnego opodatkowania europejskich przedsiębiorstw cyfrowych i ich przychodów.

II. Uwagi do przedstawionego Projektu

Niezależnie od krytycznego podejścia do koncepcji jednostronnego wprowadzenia podatku od niektórych usług cyfrowych, IAB Polska poniżej ponownie prezentuje uwagi do rozwiązań zaproponowanych w Projekcie.

Uwagi ogólne

- Pomimo uzyskanych wyjaśnień zgłaszanych wcześniej wątpliwości co do tymczasowości rozwiązania, w ocenie IAB Polska, konieczne jest jednoznaczne wskazanie w samej ustawie, że proponowany podatek od niektórych usług cyfrowych mógłby potencjalnie funkcjonować jedynie do czasu wprowadzenia odpowiednich zmian na poziomie międzynarodowego prawa podatkowego, które miałyby na celu sprawiedliwe i efektywne opodatkowanie gospodarki cyfrowej.
- Jak zostało to już zaznaczone na wstępie, prace na poziomie OECD dotyczące wprowadzenia systemowych zmian w międzynarodowym prawie podatkowym w zakresie podatków dochodowych nabrały w ostatnim czasie tempa i należy spodziewać się wypracowania rozwiązań prawnych na poziomie międzynarodowym w niedługim czasie.
- Projektowany podatek od niektórych usług cyfrowych jest podatkiem obrotowym. Ze względu na swoje cechy konstrukcyjne **podatek obrotowy budzi liczne wątpliwości co do sprawiedliwości i efektywności tego rodzaju obciążeń fiskalnych**. Podatki obrotowe są oderwane od realnego poziomu dochodowości podatnika. Opodatkowanie według stawki 7% przychodów może zatem przekładać się na różny rzeczywisty ciężar ekonomiczny w zależności od rodzaju

prowadzonej działalności i jej rentowności. Dlatego też, pożądanym kierunkiem zmiany byłoby powiązanie opodatkowania podatkiem od niektórych usług cyfrowych z dochodowością podatnika. Pozwoliłoby to również, w ocenie IAB Polska, na bardziej prawidłowe pod względem systemowym zaadresowanie problemu tkwiącego u podstaw aktualnie prowadzonych dyskusji na temat niedostosowania współczesnego międzynarodowego prawa podatkowego do realiów gospodarki cyfrowej. Właściwą odpowiedzią na brak ujęcia działalności cyfrowej w tym prawie byłoby wprowadzenie przesłanek opodatkowania tej działalności poza państwem rezydencji przedsiębiorstwa w ramach podatków dochodowych. Z tej perspektywy najbardziej właściwe wydaje się zatem wprowadzenie zmian w międzynarodowym systemie podatkowym, a nie jedynie doraźnych, tymczasowych rozwiązań na poziomie krajowym, które dla branży cyfrowej oznaczają chaos prawny, nieuzasadnione i nieproporcjonalne obciążania, a z perspektywy pozostałych przedsiębiorców mogą również pośrednio przynieść negatywne skutki w postaci działań odwetowych innych państw, co przełoży się na zmniejszenie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw na rynkach zagranicznych.

- IAB Polska ponownie podkreśla, że w przypadku wprowadzenia proponowanego podatku od niektórych usług cyfrowych istnieją możliwości przerzucania obciążenia na rzecz ostatecznych konsumentów (obywateli polskich oraz małe i średnie przedsiębiorstwa z Polski). Wraz z uchwaleniem analogicznego do projektowanego podatku od usług cyfrowych we Francji powstały liczne opracowania³, które wskazują, że **wprowadzenie tego rodzaju podatku od obrotu może doprowadzić do odwrotnych niż planowane skutków, tj. obciążenia tym podatkiem konsumentów oraz podmiotów korzystających z platform cyfrowych.**
- Pomimo wyjaśnień projektodawcy, IAB Polska podtrzymuje uwagę, iż próg 750 mln EUR przychodów powoduje, że regulacja jest w praktyce wymierzona jedynie w kilka największych podmiotów internetowych, **co może zostać uznane za dyskryminujące, gdyż wymierzone w konkretne firmy, które działając na danym rynku niejednokrotnie ściśle współpracują z lokalnymi małymi podmiotami i startupami.** Obawiamy się, że wbrew wyjaśnieniom, jak również zapewne wbrew intencjom projektodawcy, ww. lokalne małe podmioty – a z takich przede wszystkim składa się polski rynek internetowy – również odczują skutki opodatkowania podatkiem od niektórych usług cyfrowych.
- W ocenie IAB Polska, **nie do zaakceptowania jest wysokość stawki proponowanego podatku od niektórych usług cyfrowych (7%).** Należy

³ Office of the United States Trade Representative, *Report on France's Digital Services Tax Prepared in the Investigation under Section 301 of the Trade Act of 1974*, Grudzień 2019; Deloitte&Taj, *The French Digital Service Tax An Economic Impact Assessment*, Marzec 2019.

zauważyć, że wskazana stawka ponad dwukrotnie przewyższa stawkę podatku proponowaną przez Komisję Europejską w Dyrektywie będącej podstawą zaprezentowanego Projektu (3%). **Tak wysoko określona stawka podatku może mieć bardzo negatywny wpływ na dalszy rozwój rynku cyfrowego w Polsce oraz ograniczenie dostępu do niego.** Warto zauważyć, że w większości krajów, które wprowadziły lub rozważają wprowadzenie tego podatku, stawka została określona tak jak w Dyrektywie – na poziomie 3% (np. Francja, Hiszpania) lub niższym (np. Wielka Brytania). 7-procentowa stawka została początkowo zaproponowana w Czechach, ale na skutek licznych protestów zaproponowano obniżenie jej do 5%. Stawka 7% byłaby więc najwyższą stawką wśród stawek stosowanych w innych państwach europejskich.

- Wobec braku uwzględnienia zgłaszanej na wcześniejszym etapie konsultacji uwagi, IAB Polska ponownie wskazuje, że **kluczowe jest zapewnienie neutralności nowego podatku od niektórych usług cyfrowych dla podatników już obecnie rozliczających się z dochodów z działalności cyfrowej na terytorium danego państwa.** Podatek powinien więc być odliczany od podatku dochodowego, jeżeli podatnik rozlicza się w danym państwie. Byłoby to spójne z komunikowaną potrzebą zapewnienia państwu, z którego użytkownicy budują wartość danej firmy cyfrowej możliwości opodatkowania odpowiedniej części dochodu tej firmy, a jednocześnie nie prowadziłoby do ryzyka podwójnego opodatkowania. Doceniając dopuszczenie przez projektodawcę uwzględnienia tej uwagi na późniejszym etapie prac parlamentarnych, wskazujemy na konieczność dogłębnego przemyślenia rozwiązań w tym zakresie, również z perspektywy prawa międzynarodowego, co może wymagać wielu analiz, na które podczas prac parlamentarnych może zabraknąć czasu. Kluczowe jest więc jak najszybsze zajęcie się tą sprawą, gdyż wprowadzenie koniecznych rozwiązań musiałoby się wiązać ze znaczącym przemodelowaniem projektu.
- Konsekwencją wdrażania rozwiązania opartego o znaczące uproszczenie (tj. zaproponowanego podatku obrotowego) jest ryzyko spowolnienia rozwoju digitalizacji w Polsce. Firmy podlegające opodatkowaniu mogą bowiem przeznaczać mniejsze środki na rozwój. Dodatkowo, ryzyko to może zostać spotęgowane w przypadku faktycznego przeniesienia kosztów nowego podatku na lokalnych użytkowników lub usługobiorców firm działających w branży internetowej – konieczność poniesienia dodatkowych kosztów / opłat może się bowiem przełożyć na zmniejszone zainteresowanie użytkowników nowoczesnymi rozwiązaniami, a w konsekwencji zahamowanie ich rozwoju. Doświadczenia i analizy dotyczące innych podatków pośrednich pokazują, iż ryzyko przeniesienia obciążeń na konsumentów i kontrahentów jest realne. Wszystko to może doprowadzić do zahamowania rozwoju digitalizacji w Polsce.

- W ocenie IAB Polska, nie można zgodzić się z oceną Projektodawców, jakoby projektowane rozwiązania nie miały bezpośredniego wpływu na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Wpływ na ostatecznych konsumentów oraz sektor MŚP wprowadzenia dodatkowego podatku cyfrowego może być bardzo znaczący, co będzie mogło doprowadzić do znacznego zahamowania cyfryzacji MŚP w Polsce.

Uwagi szczegółowe

- IAB Polska ponownie wskazuje (wobec niezrozumiałego „przyjęcia” wcześniejszej uwagi przy jednoczesnym braku jej uwzględnienia), że proponowana w art. 4 Projektu koncepcja miejsca opodatkowania oparta o faktyczną obecność użytkowników korzystających z usług cyfrowych wiąże się z trudnościami praktycznymi – konieczność lokalizacji użytkowników nie tylko może być utrudniona ich mobilnością, ale przede wszystkim wiąże się z nowym obciążeniem administracyjnym i koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów administracyjnych po stronie spółek.
- Użyte w art. 7 Projektu pojęcie wartości znaczącej obecności cyfrowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako definiującej podstawę opodatkowania może rodzić szereg problemów z jego właściwym rozumieniem, w szczególności w kontekście definicji znaczącej obecności cyfrowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zawartej w projektowanym art. 5 ust. 2 Projektu, zgodnie z którym obecność taka występuje jeżeli przedsiębiorstwo cyfrowe spełnia łącznie następujące przesłanki:
 - 1) dokonało jednej lub więcej transakcji z użytkownikami zlokalizowanymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a skonsolidowana wartość tych transakcji przekracza w okresie rozliczeniowym 4 mln EUR, oraz
 - 2) jego skonsolidowany przychód brutto w skali światowej przekracza w okresie rozliczeniowym 750 mln EUR.
- Należy więc zauważyć, że nie wiadomo co dokładnie miałyby stanowić podstawę opodatkowania – skonsolidowana wartość transakcji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, czy też nadwyżka wartości tych transakcji ponad kwotę 4 mln EUR.
- Podobnie nieprecyzyjnie sformułowano przepis określający moment powstania obowiązku podatkowego – jako moment osiągnięcia przez przedsiębiorstwo sektora cyfrowego w danym okresie rozliczeniowym znaczącej obecności cyfrowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W oczywisty sposób powstaje więc pytanie o kolejne transakcje dokonywane w okresie rozliczeniowym po

przekroczeniu progów. W obecnym kształcie, przepisy nie regulują momentu powstania obowiązku podatkowego w odniesieniu do tych kolejnych transakcji.

- Projekt ustawy przewiduje nałożenie na wszystkie przedsiębiorstwa sektora cyfrowego prowadzące działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od tego, czy są podatnikami podatku od niektórych usług cyfrowych, obowiązku prowadzenia rachunkowości zgodnie z odpowiednimi przepisami (które mają zostać wydane) oraz przedkładania ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji informacji rocznych o świadczonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej usługach cyfrowych, zawierających w szczególności informacje o liczbie polskich użytkowników, realizowanych w Polsce usługach, wykorzystywanych algorytmach i polityce ochrony prywatności użytkowników. W ocenie IAB Polska nakładanie tak bardzo obciążających kosztowo i administracyjnie obowiązków na podmioty, które nawet w świetle ustawy nie będą podatnikami jest nieuzasadnione i nieproporcjonalne w kontekście prawdopodobnego celu projektodawcy, tj. uniemożliwienia uchylania się od opodatkowania.
- IAB Polska podtrzymuje krytyczną ocenę wobec zaproponowanego rozwiązania polegające na wprowadzeniu obowiązku ustanowienia przedstawiciela podatkowego, do którego odpowiednie zastosowanie miałyby przepisy ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020 r. poz. 106) dla wszystkich podmiotów nieposiadających siedziby na terytorium Polski z uwagi na trudności związane z tym rozwiązaniem obserwowane na gruncie podatku od towarów i usług (nieograniczona odpowiedzialność przedstawiciela podatkowego za zobowiązania podatnika).

Z poważaniem,



Włodzimierz Schmidt
Prezes Zarządu